

jelenik a szálló halljában Bethlen gróf magas alakja, aki mosolyogva jön az Astoriából, ahol tudvaleg a jóvátételi bizottság ülészik, *nem titkolva kellemes benyomásait*. Őt követik Kállay és Korányi miniszterek, akik magukra vették a miniszterelnök utja előkészítésének nehéz munkáját.

Bethlen vasárnap indul Londonba.

Bethlen István gróf Kállay Tibor pénzügyminiszterrel s Khuen-Héderváry Sándor gróf követségi tanácsossal vasárnap délután indul el Párisból Londonba. Ujjan Korányi Frigyes báró párisi magyar követ is elkiséri.

Milyen sulya van a kisántátnak a jóvátételi bizottságban?

Bethlen és Kállay barátságos fogadtatása Párisban *nem kelt nagy lelkesedést a kisántátnál*, ami előrelátható volt. Különösen a szomszéd államok sajtói igyekeznek lerombolni a hatást.

A jóvátételi bizottság pontos információt óhajtott kapni Magyarország gazdasági viszonyairól és erre vonatkozik Magyarország miniszterelnökének és pénzügyminiszterének meghívása Párisba. *A kisántátnak befolyásának a jóvátételi bizottságban tulzott fontosságot tulajdonítanak.* A főbizottságban, amely a döntő fórum, *a kisántátnak csak egy taggal van képviselve*, ezzel szemben Franciaország, Olaszország, Anglia és Belgium négy taggal. Franciaország képviselőjének, mint elnöknek eldöntetlen szavazatnál döntő szavazati joga van. Ebből látható, hogy a nagyántátnak képviselőivel szemben *a kisántátnak erős kisebbségben van.* Ha tehát Franciaország, Anglia és Olaszország a zálogjogok felülggesztését határozzák el, ami előfeltétele volna egy külföldi kölcsönnek, akkor a kisántátnak ezzel szemben csak tiltakozhatna.

A magyar kiküldöttek elsősorban Bethlen gróf magyar miniszterelnök párisi tartózkodása alatt a hivatalos fogadtatáson kívül több befolyásos politikai személyiségekkel és a főhatalmak delegátusaival találkozott. A miniszterelnök részletes kimutatás segítségével megkísérelte bebizonyítani, hogy Magyarország pénzügyi helyzete tartthatatlan. A jóvátételi bizottság pénteki ülése után az a benyomás, hogy *a bizottság komolyan megfontolás tárgyává fogja tenni az ügyet* annál is inkább, mert a magyar kormány a bajok orvoslásának szükségességét hangoztatta és rámutatott arra, hogy minél inkább elkomolyodik a helyzet, annál intenzívebbnek kell lennie a betegség orvoslásának. Az a fogadtatás, melyben Millerand elnök és Poincaré a magyar kiküldötteket részesítette, bizonyítja, hogy *a francia politika és közvélemény Magyarországot Középeurópa olyan faktorának minősíti, mely semmi esetre sem nélkülözhető.*

Moulet szocialista képviselő a kamarában interpellációt terjesztett be Bethlen gróf magyar miniszterelnök párisi utazásával kapcsolatban. Moulet követeli, hogy külföldi államoknak mindaddig ne adjanak segítséget, míg az összekötést Oroszországgal helyre nem állították.

A külföldi lapok véleménye.

A párisi lapok behatóan foglalkoznak Bethlen István gróf előterjesztéseivel. A *Matin* azt írja, hogy a miniszterelnök világos előadását a bizottság tagjai nagy figyelemmel hallgatták.

A *Figaro* a következőket írja: A magyar miniszterelnök őszinte képet rajzolt Magyarország pénzügyi helyzetéről és nagy ékesszólással fejtegette ki az ország inségének okait. Kitért a menekültek kérdésére is és hangoztatta, hogy a kormány az emberiség ellen vétkezne, ha ezek sorsáról nem gondoskodik. *A beszéd mély benyomást tett a bizottság tagjaira.*

A *L'homme Libre* hosszasan fejtegeti Magyarország szomorú pénzügyi helyzetét és arra a következtetésre jut, hogy *a magyarországi helyzettel szemben a francia kormány nem maradhat közömbös.* A lap kifejti, hogy igen jó volna, ha a gazdag gyáriparral rendelkező Csehország szomszédságában sikerülne biztosítani az agrár Magyarország újjaéledését.

A *Cablogramme* „Az ántátnak dunamenti poli-

tikájának méretei” címmel cikket közöl és azt írja, hogy *Magyarország Franciaországban élénk szimpátiának örvend.* A jóvátételi terhek és a területi megcsönkítés következtében azok a kísérletek, amelyeket a magyar pénzügyi helyzet kiegyensúlyozására tettek, *hiábavalóknak bizonyultak.* Az események kielégítően logikája, amit a világbéke tárgyalói nem láttak előre, mutatja, hogy ha későn is, de *szükség van a szerződések gazdasági és pénzügyi csatlakozásának revíziójára*, hogy el lehessen kerülni Európa részének gazdasági és erkölcsi romlását. Magyarország nevében apellálni kell a szocialistákhoz, mert ennek az országnak talpraállítása mindenkinek hasznára válik.

Az *Agence Telegraphique Universelle* jelentése szerint párisi pénzügyi körökben élénk érdeklődést tanúsítanak az esetleges magyar kölcsöntárgyalások iránt. A magyar kölcsön iránt Amerikában nagy érdeklődés kezd mutatkozni, kétségkívül az amerikai magyarság bekapcsolódása nyomán.

A Reuter-ügynökség kommunikéje szerint az angol kormány tagjai a magyar miniszterelnököt s a pénzügyminisztert a jövő hét folyamán fogadják. A magyar miniszterelnök exozéja már az angol pénzügyminiszter elé került. Az exozé minden részletre nézve kidolgozott tervet tartalmaz Magyarország újjaépítéséről.

Keddre összehívták a drágasági bizottságot.

(A Szeged budapesti tudósítójától.) Heinrich Ferenc, a drágasági bizottság elnöke május 8-ra hívta össze a bizottságot. Értesülésünk szerint az ellenzék ezen az ülésen a javaslatok egész sorát fogja előterjeszteni. Különösen a szociáldemokraták a drágasági részletkérdések egész komplexumát felőlelő konkrét indítványokkal fognak előállni. *A legtöbb indítvány radikális eljárást ajánl az áránarchia letörésére* s csaknem valamennyi abból az elvből indul ki, hogy a korona árfolyamának mérsékelte csökkenése és a boltberek emelése sokszorososan tulzott arányokban jutott kifejezésre a közszükségleti cikkek árainak tulhajtásában. Ellenzéki körökben egyébként *a drágaság jóekét a buza árának példátlan magasságában látják* és ezért remélik, hogy Bud János közéletmezési miniszter már a bizottság első ülésén be fogja mutatni a buza árának leszorításáról szóló rendelettervezetel.

Azok között a javaslatok között, amelyeket az ellenzék részéről a drágasági bizottság elé terjesztenek, szerepel a *lakásrendelet értelmében kirótt új lakberek, albérleti árak és üzletberek revíziós felülvizsgálatának terve.* Ellenzéki körökben felmerült az a terv is, hogy ha más mód nem kínálkozik, az indokolatlan áránarchia

megszüntetésére, a bizottság tegyen lépéseket, hogy *a legfontosabb közszükségleti cikkeknek rendezetileg életbe lépjenek a hatóságilag megállapított maximális árak.*

Az ellenzéki pártszövetség tisztviselői bizottsága a miniszterelnök helyettesénél.

A tisztviselőkérdés megoldására alakult parlamenti csoport ma kereste fel a miniszterelnök helyettesét, Daruváry Géza helyettes miniszterelnököt. Szilágyi Lajos nemzetgyűlési képviselő a tisztviselők érdekében indított mozgalomra vonatkozólag a következő felvilágosítást adta:

— Ma délben 12 órakor Homonnay Tivadar képviselőtársammal együtt megjelentünk Daruváry Géza helyettes miniszterelnöknel és jelentést tettünk neki mozgalmunk céljáról és azokról az eszközökről, melyeket parlamentáris uton igénybe óhajtunk venni. Az akcióban három főszempont vezet bennünket: *A tisztviselőkérdés megoldása, a tisztviselői nyomor és a tisztviselők elkeseredésének megszüntetése.* Daruváry Géza helyettes miniszterelnök kijelentette, hogy a kérdés nagyfőntosságára való tekintettel vele és Walkó Lajos helyettes pénzügyminiszterrel tárgyaljuk le a kérdéseket és *erre az értekezletre meghívta a végrehajtó bizottságot.*

Régi szegediek.

— Irta: Móra Ferenc. —

VII. Még egy lakásügy.

A múlt század huszas éveiben a leggazdagabb szegediek közé tartozott valami Csirigán Spiridion nevű görög boltos. Mert tudni való, hogy abban az időben az egész Alföldön görögök voltak a zsidók. (Van a Somogyi-könyvtárban egy bécsi kalendárium a negyvenes évekből, aféle kereskedelmi címtár, az egész monarchiára szóló, abban benne vannak a szegedi boltosok is, számszerint tizenheten, azokból kilenc görög és rá, nyolc pedig német.)

Mivel a ragadvány-név már akkor is divatban volt — azt hiszem, ezt a divatot még Ázsiából hoztuk magunkkal — a görögöt Disznó Csirigánnak hítták az egész város. Már hogy milyen karakterbéli tulajdonságaival érdemelte ki ezt az *epithetont*, azt én meg nem tudom mondani, s mivel az száz esztendő múltán ugyis olyan mindegy mindnyájunknak, maradjunk abban, hogy disznó gazdagságából eredt a ragadvány neve.

Hogy a boltja hol volt, az nincs följegyezve, de bizonyosan a palánkban lehetett, hanem a háza a Kocsnyás-utcában volt, amit most Mérey-utcának hívnak, nyilván száz ember közül százegyet se tudná megmondani, kiről. Ődön vonult vissza Csirigán, mikor a boltosságából kigazdult s azt beszélték, öreg napjaira azzal töltötte az idejét, hogy *szelelte a pénzt.* Mert annyi volt a bankója, hogy mind rakásra penészedett a vasládákban, azért szakajtóval

hordta le a görög az udvarra s ott úgy szelelte, ahogy a szegény ember a buzát szokta. (T. i. abban az időben még szegény ember volt az, aki buzát szelelgetett.)

Nem is lett volna a magános öreg kalmárnak semmi baja a világon, ha a két szomszédja nem lett volna. Két fecskéfészek formájú viskó ragadt kétfelől a Csirigán udvarházához. Az egyik házacskában lakott Szépenlőpő Tatár Pál lakatos, a másikban meg Ósze Kun Demeter kovács. (Mindakét nevet megtalálhatja a Reizner lajstromaiban, aki jól keresi. Ha valaki nem találja meg, magára vessen.) Ósze kovács volt a felső, Tatár lakatos az alsó szomszéd. Mindakettő szorgalmas, derék, jóra való mesterember, akikkel a világon senkinek sem volt baja, csak az öreg Csirigánnak. Neki se egyéb, csak annyi, hogy a lakatos is, a kovács is egész nap kalapált s attól ő neki soha nyugta nem lehetett. Akármelyik zugába vette be magát a sok szobájának, mindenhová beférkőzött a műhelyek muzsikája.

— Derék ember a kovács, kipp-kopp-kopp, nem pihen a kalapács, kipp-kopp-kopp, — hallatszott a kovács-műhely felől napkeltétől napnyugtáig.

Amire a lakatos-műhely szakadatlanul azt csengte-bongta vissza:

— Itt a gazda lakatos, kling-klang-klang, a munkája alapos, kling-klang-klang.

(Az olvasó pedig itten ne vesse közbe, hogy ez merő kitalálás, mert én azt nem tudhatom, hogy száz esztendővel eze őt hogyan feleselt a kovács-műhely a lakatos-műhellyel, pláne

versben. Pedig t ssék elhinni, van ez olyan hiteles, mint egy hadi tudósítás, vagy mint „egy előkelő helyről vett” politikai nyilatkozat, amit a nyájas olvasó mindig készpénzül szokott fogadni. Az én hitem szerint a lakatos-műhelyek és kovács-műhelyek muzsikája száz esztendővel ezelőtt is éppen olyan volt, mint ma. Aki nem hiszi, álljon meg a lakatos vagy a kovács-műhelye előtt és szóról-szóra azt a muzsikát fogja hallani, amit én föntebb leköltőttem.)

Egyszóval szép muzsika ez nagyon annak, aki szereti, de Csirigán nem szerette. Szalajtgatta is a *pedinter-jét* — ez is szép szegedi szó ám, *Bedienter* alatt keresendő a német szó-tárban! — hol az egyik, hol a másik szomszédjához, hogy hagyjanak föl avval a szörnyű kalapálással, még szépen vannak, mert ha ő egys er kijön a béketűrésből, olyan csufot tesz velük, hogy azt meg nem köszönik.

— De nagy ur az ur, adjon egy garast, — ütött az üllőre Ósze kovács akkorát, hogy csak úgy rezgett bele a kis műhely. Nekem ez a kenyerem, mint Csirigán szomszédnak a pénz-olvasás.

— Mond meg a gazdának, fiam, cseréljünk mesterséget — üzente vissza Tatár lakatos is. — Bizony én is jobban szeretnék bankót lapátolni, mint vasat kalapálni.

Hogy szép szóval nem boldogult, vitte panasztát a görög a két kormosképtű ember ellen a városházára. Sok öneki a jó embere a magisztrátusbéliek közt, majd segítenek azok órajta! De biz azok alig tudtak szóhoz jutni a